

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Pokorné a soudců JUDr. Víta Pejška a Mgr. Miloše Zdražila ve věci

nezletilého: ██████████, narozený ██████████,
zastoupený statutárním městem ██████████ jako opatrovníkem,

syna rodičů: ██████████. ██████████, narozená ██████████,
bytem ██████████, ██████████,
zastoupená advokátem JUDr. Tomáše Kaplanem,
sídlem Hradec Králové, Havlíčkova 404/2,

██████████, narozený ██████████,
bytem ██████████, ██████████,
zastoupený advokátkou JUDr. Markétou Pakandlovou,
sídlem Hradec Králové, Hradební 548,

o úpravu styku,

k odvolání matky proti usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 3.12.2021, č.j. 0 P 411/2021 - 25,

takto:

Usnesení okresního soudu se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením okresní soud nařídil předběžné opatření tak, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilým dne 25.12.2021 od 14,00 hodin do 18,00 hodin a dne 1.1.2022 od 14,00 hodin do 18,00 hodin, a to bez přítomnosti matky. Matce bylo uloženo nezletilého ke styku s otcem řádně připravit a otcí bylo uloženo nezletilého ke styku převzít ve stanovenou dobu v místě bydliště matky a ve stanovenou dobu jej v místě bydliště matky vrátit zpět.
2. Okresní soud po zahájení řízení o úpravu styku rozhodoval o návrhu otce na vydání předběžného opatření, kterým bude upraven styk nezletilého s otcem o letošních Vánocích. Otec uvedl, že mu matka brání stýkat se s nezletilým synem a zároveň cíleně znemožňuje otcí navázání citového vztahu mezi synem a otcem. Otec potřeby syna respektuje a hodlá při navazování vztahu postupovat citlivě.
3. Matka se vyjádřila k návrhu otce tak, že otcí ve styku s nezletilým nebrání, nicméně nezletilý není na otce zvyklý a vnímá jej jako cizí osobu. Uvedla, že v průběhu styku nezletilý na otce reagoval negativně (ubližuje si, hystericky mlátí rukama – trpí separační úzkostí). Matka se snažila syna utišit a v kontaktu jej podpořit. Situaci matka konzultuje s psycholožkou ██████████. ██████████, která nedoporučila kontakt v nepřítomnosti matky, zároveň otec jakoukoliv odbornou konzultaci ohledně styku s dítětem odmítá. Poslední kontakt proběhl v říjnu 2021, když poté nezletilý onemocněl – dle matky otce informovala o průběhu nemoci naposledy dne 20.10.2021, kdy žádala příspěvek na vícenáklady na léčbu syna, nicméně od té doby se otec neozval. Matka je toho názoru, že otec o nezletilého nejeví upřímný zájem, o režim nezletilého se nezajímá a neplní si řádně vyživovací povinnost. Matka navrhla zamítnutí návrhu otce na vydání předběžného opatření jako nedůvodného a rozporného se zájmy dítěte.
4. Rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 29.4.2021, č.j. 25 Nc 1056/2020 – 165, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████.

18.10.2021, č.j. 18 Co 144/2021 – 193, byl ██████████, nar. ██████████, určen otcem nezletilého ██████████, nezletilý byl svěřen do péče matky a otci byla stanovena povinnost platit výživné ve výši 9 000 Kč měsíčně počínaje 27.5.2020 a ve výši 5 000 Kč měsíčně počínaje 1.6.2021.

5. Okresní soud na základě osvědčených skutečností dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění návrhu otce na nařízení předběžného opatření. Otci nebylo ze strany matky do června 2021 umožněno vykonávat k nezletilému ██████████ rodičovskou odpovědnost, neboť matka neuznala jeho otcovství, zároveň pak v rámci řízení o určení otcovství aktivně jeho určení bránila. Pokud matka nyní tvrdí, že otci ve styku nebrání, nicméně tento není v zájmu dítěte a je třeba asistovaného kontaktu, nepředložila ke svým tvrzením žádné listiny taková tvrzení podporující. Ze zprávy opatrovníka pak vyplynulo, že vnímání rodičů stran umožnění kontaktu s dítětem je zcela opačné, kdy matka uvádí nezáměr a necitlivý přístup otce, otec pak vnímá ze strany matky bránění v kontaktu, který umožňuje jen 1 x týdně na 1 hodinu za své přítomnosti dle svých preferencí bez ohledu na možnosti otce. Mezi rodiči není možná dohoda o frekvenci a rozsahu styku otce se synem. Má-li být navázán citový vztah mezi nezletilým a otcem, je třeba, aby styk probíhal pravidelně, v postupně se zvětšujících úsecích, a to bez přítomnosti matky, kdy by bylo v rozporu se zájmem dítěte v této otázce vyčkávat až po provedení řádného dokazování, které by vlivem svého trvání nezletilého ještě více otci odcizilo a navázání následného kontaktu ztížilo. Je skutečností, že nezletilý se nachází ve vývojovém stádiu, pro které je typická separační úzkost (od 9 měsíců do 18 měsíců věku), s níž jsou spojeny projevy pláče a hysterických obav o ztrátu matky, nicméně aktuálně se blíží věku, kdy tato bude již oslabovat, přičemž je zejména na matce jako primární pečující osobě, aby nezletilého na kontakt s otcem adekvátně připravila tak, aby nezletilý nezažíval stres ze ztráty matky. Z vyjádření otce pak plyne, že dokáže nezletilého zabavit a získat si jeho pozornost, postup kontaktu konzultuje s odborníky a jeví se, že o nezletilého projevuje skutečný zájem. Za dané situace pak okresní soud jako nezbytné shledal nařízení předběžného opatření, jímž by byl styk otce se synem v době vánočních svátků upraven, neboť rozvoj vztahu nezletilého s otcem je v jeho nejlepším zájmu, dítě má právo na péči obou rodičů. Rozsah styku pak byl nastaven právě s ohledem na dosud nenavázaný pevný vztah mezi nezletilým a otcem tak, aby tento nemohl být nijak na újmu nezletilého.
6. Proti usnesení okresního soudu podala odvolání matka. Namítala, že nezletilý ve věku 18 měsíců trpí výrazným negativismem a úzkostností, otce dosud nepřijímá a styk s otcem proběhl vždy na doporučení odborníků v přítomnosti matky v rozsahu jedné hodiny. Negativní projevy nezletilého vůči otci se zcela vymykaly běžnému projevu vzdoru i v očích otce, který se ptal matky, zda nezletilý není náhodou autista. Otec přesto projevy nezletilého nadále zlehčuje. Nezletilý trpí silnou separační úzkostí, nikoliv běžnou úzkostí, která by měla v jeho věku oslabovat. Okresní soud zdůraznil, že nelze vyčkávat se stykem nezletilého s otcem na skončení dokazování, čímž připustil komplikovanost situace. Přesný harmonogram návykového režimu by měli nastavit odborníci. Styk v rozsahu 4 hodin v nepřítomnosti matky by odborník neurčil. Nezletilému ve věku 18 měsíců lze stěží vysvětlit situaci tak, aby nebyl nepřítomností matky stresován. Po matce nelze požadovat, aby jednala nad rámec svých celkových možností i povinností. Matka opakovaně prosila otce o společnou návštěvu dětského psychologa, který by rodičům nastavil přijatelné podmínky. Otec nesouhlasil s návštěvou u ██████████. ██████████, ale ani nezajistil schůzku u ██████████. ██████████, s níž konzultoval situaci on. V době vydání předběžného opatření otec neviděl syna dva měsíce, neboť mu nevyhovovaly návrhy matky a zahájil řízení o úpravu styku. Předchozí průběh styku nezletilého s otcem popsala matka tak, že vycházela termínově otci vstříc a že nezletilý projevoval v přítomnosti otce silné negativní a neobvyklé projevy v chování. Otec však variantu asistovaného styku doporučenou matce psychologkou přesto odmítl. Není pravdivý závěr okresního soudu, že matka bránila otci v určení otcovství. Naopak matka otci oznámila své těhotenství, otec trval na provedení testu DNA a matka nijak neovlivnila výsledky prvního genetického zkoumání a netuší, kde se stala chyba. Pokud by matka

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████.

chtěla otci zabránit v určení otcovství, zcela jistě by mu těhotenství neoznámila. Okresní soud rovněž nepřípadně vytýká matce, že nepředložila listiny k osvědčení svých tvrzení, ale opomíjí, že matka o návrhu na vydání předběžného opatření nevěděla předem. Matka se o návrhu otce na vydání předběžného opatření dozvěděla z telefonátu opatrovníka, který zjišťoval informace v rámci svého šetření. Vyšší soudní úřednice původně neměla pokyn zasílat návrh matce, ale nakonec byl návrh matce doručen, díky čemuž se narychlo vyjádřila. Matka navrhla, aby odvolací soud změnil usnesení okresního soudu tak, že návrh zamítne. Zároveň vyjádřila ochotu zajistit setkání nezletilého s otcem 23.12.2021 od 15,00 hodin do 16,00 hodin v přítomnosti matky, což by umožnila i dobrovolně, kdyby o to otec požádal.

7. Odvolací soud z podnětu včasného a přípustného odvolání, podaného oprávněnou osobou, přezkoumal usnesení okresního soudu, když přihlížel i k odvolacím důvodům v odvolání výslovně neuplatněným (§ 28 zákona o zvláštních řízeních soudních).
8. Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků, nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.
9. Podle § 75c odst. 1 o.s.ř. předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.
10. Podle § 75c odst. 3,4 o.s.ř. o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodne předseda senátu bez slyšení účastníků. Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.
11. Podle § 76 odst. 1 písm. a) až e) o.s.ř. předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby platil výživné v nezbytné míře; poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje; složil peněžitou částku nebo věc do úschovy u soudu; nenakládal s určitými věcmi nebo právy; něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.
12. Smyslem předběžného opatření (§ 74 a § 102 občanského soudního řádu) je ochrana účastníka, který o jeho vydání žádá, přičemž však musí být respektována též práva toho, vůči komu předběžné opatření směřuje. Cílem zásady rovnosti účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod je totiž dosažení spravedlivé rovnováhy mezi stranami sporu. Proto také platí, že má-li být předběžným opatřením uložena povinnost, musí mít účastníci řízení možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námitky ve vztahu k takovému návrhu, které se promítnou do úvahy soudu ohledně posouzení jeho důvodnosti. Je tedy povinností soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření vyjádření účastníka, vůči němuž směřovalo (viz nálezný Ústavního soudu ČR sp.zn. II. ÚS 1847/16).
13. Je pravdou, že soudkyně referovala doručení návrhu na předběžné opatření matce až dne 3.12.2021 s vydaným usnesením (č.l. 26 p.v.). Matka sama však v odvolání uvádí, že „... se potom matka obrátila na soud, kde bylo matce sděleno, že není pokyn jí návrh na vydání PO zasílat k vyjádření, přesto nakonec díky ochotě paní úřednice toto s prodlevami obdržela a ihned se v rámci svých možností vyjádřila“. Tomu odpovídá i obsah spisu, kde v e-mailové zprávě matky ze dne 1.12.2021 předložené matkou (č.l. 20) zůstala zachycena předchozí zpráva vyšší soudní úřednice, která nad rámec referátu zaslala matce návrh na předběžné opatření e-mailem, což nečinila součástí spisu.
14. Odvolací soud shledal postup okresního soudu při doručování návrhu na předběžné opatření matce nesprávným, ale ve výsledku nelze dovodit, že došlo k procesní vadě, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

15. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem okresního soudu, že rozvoj vztahu nezletilého s otcem je v nejlepším zájmu dítěte, které má právo na péči obou rodičů.
16. Ústavní soud ve své judikatuře ve věcech péče soudu o nezletilé poukazuje na nutnost použití takové interpretace účelu předběžného opatření v souladu s čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, jejímž výsledkem rozhodně nemůže být minimální míra ochrany základních práv jako určitého standardu. Jinými slovy, předběžné opatření upravující styk rodičů s dětmi musí být použito s ohledem na charakter a význam jím chráněného zájmu, kterým je umožnit i rodiči, který s dítětem trvale nežije, pravidelný a co nejširší kontakt, protože je to právě množství času, ve kterém je možno realizovat i neverbální výchovné působení rodiče, tzv. výchova přítomností či příkladem, která je, jak je obecně známo, tou nejučinnější výchovnou metodou. Je nutno mít na zřeteli, že jakákoliv deformace vztahu rodič-dítě v důsledku odcizení, je v pozdější době jen těžko napravitelná (viz nálezn Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 618/05).
17. Na úpravě styku nezletilého ██████████ s otcem nejsou rodiče dohodnuti a dosavadní model styku prosazovaný matkou na základě doporučení odborníků není funkční, pokud od května 2021 nepokročil dále než k jedné hodině týdně za přítomnosti matky, a to nepravidelně a s velkými komunikačními problémy mezi rodiči, jež se negativně odrážejí do vztahu otec - dítě. Návrhem otce ze dne 25.11.2021 bylo zahájeno řízení o úpravu styku, které však nevyřeší styk nezletilého s otcem o letošních Vánocích. Potřeba zatímní úpravy poměrů nezletilého pro období Vánoc je tak nepochybně dána. Z osvědčených skutečností vyplývá, že nezletilý je fixován na matku a nenavázal zatím pevný vztah s otcem, v důsledku čehož hrozí stesk nezletilého po matce po dobu setkání s otcem, ale právě proto okresní soud zvolil rozsah styku, který není nepřiměřeně dlouhý. Pro případ, že by nezletilý nezvládl ani toto několikahodinové setkání s otcem, odvolací soud apeluje na oba rodiče, aby byli po dobu styku nezletilého s otcem v telefonickém kontaktu a zvážili podle vývoje situace nejvhodnější dobu trvání styku, která vyplyne z konkrétních okolností.
18. Odvolací soud proto ze shora uvedených důvodů usnesení okresního soudu jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
19. O nákladech řízení včetně tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto v rozhodnutí, jímž se řízení končí (§ 151 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Pardubice 20. prosince 2021

JUDr. Alena Pokorná v. r.
předsedkyně senátu